

Razvoji u upravljanju rizicima: trenutačno stanje u Republici Albaniji

Taškent, Uzbekistan, 19. listopada/oktobra 2023.

Drinalda Ajazi, Ministarstvo financija i gospodarstva, Albanija

Pravne osnove

- ❑ Zakon o financijskom upravljanju i kontroli br. 10296 od 8. srpnja/jula 2010. izmijenjen zakonima br. 110/2015 i br. 14/2023
- ❑ Priručnik za financijsko upravljanje i kontrolu (nalog br. 108 od 17. studenoga/novembra 2016.)
- ❑ Uputa br. 16 od 20. srpnja/jula 2016. za koordinatora rizika i koordinatora financijskog upravljanja i kontrole
- ❑ Uputa br. 4 od 29. siječnja/januara 2020. za delegiranje poslova (kojom je utvrđeno delegiranje poslova koordinatora rizika)

Upravljanje rizicima kao sastavni dio procesa strateškog planiranja

Glavni dionici u sustavu

- ❑ **Voditelj javne jedinice**
- ❑ **Službenik za odobravanje** = koordinator financijskog upravljanja i kontrole (uključujući rizik kao jednu od pet sastavnica COSO-a)
- ❑ **Delegirani koordinator financijskog upravljanja i kontrole**
- ❑ **RMG** (skupina za upravljanje rizicima)
- ❑ **SMG** (skupina za strateško upravljanje)
- ❑ **Upravitelji javne jedinice**

□ Organizacija:

- **jasno precizira ciljeve** kako bi se mogli utvrditi i procijeniti rizici povezani s njima
- **utvrđuje rizike** za ostvarenje ciljeva i analizira rizike kako bi se odredio način na koji bi se trebalo upravljati rizicima
- razmatra **mogućnost prijevare** u procjeni rizika
- utvrđuje i procjenjuje **promjene koji bi mogle značajno utjecati** na sustav unutarnje kontrole

Načela upravljanja rizicima

Sastavnica upravljanja rizicima evaluira se na temelju sljedeća četiri načela:

- ❑ **6. načelo** – Javna jedinica postavlja ciljeve kao temelj za utvrđivanje i procjenu rizika povezanih s tim ciljevima.
- ❑ **7. načelo** – Javna jedinica utvrđuje i analizira rizike za postizanje ciljeva.
- ❑ **8. načelo** – Javna jedinica procjenjuje rizik mogućnosti prijevare.
- ❑ **9. načelo** – Javna jedinica utvrđuje i analizira značajne promjene.

Trenutačno stanje upravljanja rizicima

- ❑ Upravljanje rizicima procjenjuje se kao djelomično učinkovito na temelju analize informacija pruženih u upitniku za samoprocjenu (četiri načela).
- ❑ Provedena analiza pokazuje da se ne bave sve jedinice utvrđivanjem i procjenom rizika, njihovim izlaganjem u registru rizika, utjecajem koji rizici imaju i potrebnim mjerama/planovima za upravljanje njihovim učinkom i smanjenje tog učinka.
- ❑ Pojedina resorna ministarstva, neovisne institucije ili općine koje su primile podršku projekta lokalnog financiranja pokazuju pozitivniju situaciju u razvoju mehanizama upravljanja rizicima, kao što su:
 - konsolidirani registar rizika
 - uspostava skupine za upravljanje rizicima
 - regulacije za rad jedinice ili utvrđivanje, procjenu i tretman rizika u nekim od glavnih procesa tih jedinica.

Trenutačno stanje upravljanja rizicima

- ❑ Rezultati provedene analize evaluacije sustava unutarnje kontrole GGU-ova pokazuju da je 2022. oko 82 % GGU-ova imalo konsolidirani registar rizika, dok je 50 % njih imalo razvijenu strategiju rizika.
- ❑ Rezultati procjene i dalje pokazuju probleme povezane s procesom upravljanja rizicima, i to uglavnom u elementima povezanim s rizikom od prijevare koji ne uzimaju u obzir razne oblike prijevare, kao što su krivotvorenje dokumenata i prijava netočnih informacija o financijskim stanjima ili učinku u ispunjenju ciljeva.
- ❑ Na temelju analize konkretnih načela neke su jedinice razvile i upotrebljavaju funkcionalne mehanizme ili instrumente za utvrđivanje i procjenu rizika i upravljanje njima.
- ❑ Provedena analiza i učinak procijenjenih jedinica tijekom 2022. pokazuju da na njihovu aktivnost znatno utječu posljedice nedovoljno organiziranog procesa upravljanja rizicima.

Prioriteti

- ❑ Ministarstvo financija i gospodarstva uključeno je u pružanje tehničke podrške u svrhu implementacije i ispravnog funkcioniranja sustava unutarnje kontrole, uključujući plan aktivnosti mehanizama za razvoj procesa upravljanja rizicima.
- ❑ Tijekom procesa evaluacije kvalitete unutarnje kontrole Ministarstvo financija i gospodarstva usredotočilo se na distribuciju informacija o sustavu upravljanja rizicima i pružanje pomoći institucijama kako bi razvile glavne alate za upravljanje rizicima.
- ❑ Osim toga, ključno je povećati kapacitete upravitelja rizicima (15 od 190 zaposlenika u javnim jedinicama osposobljeno je i ovlašteno za upravljanje rizicima).

HVALA!

